

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

Republika Srpska
78000 Banja Luka
Vladike Platona bb
Tel: +387(0)51/493-555
Faks: +387(0)51/493-556
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Javne zdravstvene ustanove „Apoteka Gradiška“
za period 01.01-31.12.2023. godine**

Broj: RV084-24

Banja Luka, 17.12.2024. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	3
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	6
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	8
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	10
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	11
	1. Uvod	11
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja	11
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	11
	4. Nabavke.....	15
	5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana	16
	6. Finansijski izvještaji	16
	6.1. Bilans uspjeha	16
	6.2. Bilans stanja	21
	6.3. Bilans tokova gotovine	25
	6.4. Vremenska neograničenost poslovanja.....	26
	6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	26
	6.6. Napomene uz finansijske izvještaje	26

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Javne zdravstvene ustanove „Apoteka Gradiška“ koji obuhvataju: Bilans stanja – Izvještaj o finansijskom položaju sa stanjem na dan 31.12.2023. godine; Bilans uspjeha – Izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu i Bilans tokova gotovine – Izvještaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, finansijski izvještaji Javne zdravstvene ustanove „Apoteka Gradiška“, istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2023. godine, finansijsku uspješnost, tokove gotovine i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200 -2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu „Odgovornost revizora“. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 - Etički kodeks, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.3. ovog Izvještaja:

Troškovi naknade za prevoz na posao i sa posla su potcijenjeni u iznosu od 2.425 KM, ostale obaveze prema zaposlenima u iznosu od 8.751 KM, a neraspoređena dobit ranijih godina precijenjena je u iznosu od 6.326 KM, što nije u skladu sa MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 27 i 28), jer troškovi naknade za prevoz na posao i sa posla nisu evidentirani u periodu njihovog nastanka. Troškovi ostalih usluga i obaveze prema fizičkim licima su manje iskazani za iznos od 4.513 KM, jer obaveza nije evidentirana u periodu nastanka, što nije u skladu sa naprijed navedenim standardom.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.2.1. ovog Izvještaja:

Javna zdravstvena ustanova „Apoteka Gradiška“ nije vodila obračun troškova i učinaka (klasa 9), što nije u skladu sa članom 69. stav (1) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Javna zdravstvena ustanova „Apoteka Gradiška“ nije sačinjavala kalkulacije planskih cijena i cijena koštanja galenskih preparata koji se proizvode u Proizvodno-galenskoj laboratoriji. Vođenje ulaza i izlaza sa zaliha gotovih proizvoda po planskim cijenama nije u skladu sa MRS 2 - Zalihe (paragraf 9 i 25).

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.3.1. ovog Izvještaja:

Revalorizacione rezerve su potcijenjene, a neraspoređena dobit tekuće godine je precijenjena u iznosu od 30.991 KM, jer je izvršeno pokriće gubitka tekuće godine prenosom revalorizacionih rezervi, što nije u skladu sa članom 31. stav (5) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.3. ovog Izvještaja:

Bilans tokova gotovine nije sačinjen u skladu sa odredbama člana 11. stav (7) i člana 14. stav (3) Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike i zahtjevima MRS 7 - Izvještaj o tokovima gotovine, jer plaćeni PDV i direktna plaćanja rashoda bez prethodno evidentirane obaveze nisu iskazani u okviru ostalih odliva iz poslovnih aktivnosti, a nabavka stalnih sredstava u okviru odliva gotovine iz aktivnosti investiranja. Zbog navedenog, odlivi gotovine po osnovu isplate dobavljačima i dati avansi u zemlji precijenjeni su u najmanjem iznosu od 324.239 KM, a ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti su potcijenjeni u najmanjem iznosu od 305.003 KM i odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja nisu iskazani u najmanjem iznosu od 19.236 KM.

Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje Javne zdravstvene ustanove „Apoteka Gradiška“ za godinu koja se završava na dan 31.12.2023. godine, objelodanjena su pitanja vezana za nastavak poslovanja u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja Javne zdravstvene ustanove „Apoteka Gradiška“ za godinu koja se završava na dan 31.12.2023. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije tih finansijskih izvještaja kao cjeline a u formiranju našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, nema drugih pitanja koja treba objaviti u Izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Direktor je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima i međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola, koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 17.12.2024. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Negativno mišljenje

Uz reviziju finansijskih izvještaja Javne zdravstvene ustanove „Apoteka Gradiška“ za 2023. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, zbog značaja pitanja navedenih u pasusu „Osnov za negativno mišljenje“, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima Javne zdravstvene ustanove „Apoteka Gradiška“ za 2023. godinu nisu, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za negativno mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 4. ovog Izvještaja:

Javna zdravstvena ustanova „Apoteka Gradiška“ nije donijela pravilnik o javnim nabavkama i plan javnih nabavki za 2023. godinu, što nije u skladu sa članom 13. stav (3) i članom 17. Zakona o javnim nabavkama.

Javna zdravstvena ustanova „Apoteka Gradiška“ je izvršila nabavke bez provođenja postupaka definisanih zakonom, što nije u skladu sa članom 3., 4. i 6. Zakona o javnim nabavkama, a koje se odnose na nabavku robe za prodaju u apotekama, bankarske usluge, radove na izgradnji montažnog skladišta za gotove proizvode, kancelarijski materijal i tonere, usluge transporta galenskih preparata, nabavku uniformi, usluge izrade elaborata o transfernim cijenama, nabavku peleta za grijanje, postrojenja i opreme, zdravstvene usluge, usluge održavanja veb sajta, nabavku goriva i maziva, sredstava za održavanje higijene, usluge reklame i oglašavanja, osiguranja imovine i zaposlenih i ugostiteljske usluge.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Za četiri zaposlena u periodu od januara do marta 2023. godine, bruto osnovna plata obračunata je po koeficijentima većim u odnosu na propisane koeficijente prve i druge platne grupe, što nije u skladu sa članom 9. tačka 2. podtačka 3. i članom 10. stav (2) tačka 1. i 3. Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske.

Za januar i april 2023. godine svim zaposlenim plata je uvećana u istom iznosu za doprinos ostvarivanju rezultata poslovanja u prethodnoj godini, te povodom vjerskih praznika, što nije u skladu sa članom 21. stav (2) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u javnim ustanovama u oblasti zdravstva.

Obračun minulog rada vršen je na bruto platu uvećanu za druga primanja po osnovu rada, na način da je za svaku navršenu godinu staža osiguranja plata uvećana za 0,5%, što nije u skladu sa članom 6. stav (2 i 3) Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske.

Javna zdravstvena ustanova „Apoteka Gradiška“ je izvršila obračun i isplatu naknade za prekovremeni rad, što nije u skladu sa članom 32. Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, direktor je takođe odgovoran da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Javne zdravstvene ustanove „Apoteka Gradiška“ obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Javne zdravstvene ustanove „Apoteka Gradiška“.

Banja Luka, 17.12.2024. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- 1) postupci i procedure provođenja popisa imovine i obaveza i izvještavanje vrši u skladu sa članom 17. stav (5 i 8) i članom 20. stav (1) tačka 2., 3. i 4. Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza;
- 2) evidentiranje nastalog poslovnog događaja vrši na osnovu knjigovodstvene isprave u pisanom obliku, kako je propisano članom 8. stav (1) i članom 9. stav (1) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;
- 3) revalorizacione rezerve vode analitički po sredstvima od kojih potiču, kako je propisano članom 29. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike;
- 4) gotov novac, unaprijed plaćeni rashodi i troškovi održavanja evidentiraju kako je propisano članom 22. stav (1), članom 24. stav (2) i članom 45. stav (4) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike;
- 5) rashodi i obaveze priznaju na obračunskoj osnovi prema vremenu nastanka poslovnog događaja kako je propisano MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 27 i 28);
- 6) proizvodnja galenskih preparata vodi u okviru obračuna troškova i učinaka (klasa 9), kako je propisano članom 69. stav (1) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike;
- 7) zalihe gotovih proizvoda odmjeravaju po cijeni koštanja ili neto ostvarivoj vrijednosti, a obračun izlaza sa zaliha primjenom FIFO metode ili metodom ponderisanog prosječnog troška, kako je propisano MRS 2 - Zalihe (paragraf 9 i 25);
- 8) procjena naplativosti i ispravka vrijednosti potraživanja vrši kako je propisano MSFI 9 - Finansijski instrumenti (paragraf 5.4.4), a pokriće gubitka vrši shodno članu 31. stav (5) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike;
- 9) bilans novčanih tokova sačinjava kako je propisano članom 11. stav (7) i članom 14. stav (3) Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike i zahtjevima MRS 7 - Izvještaj o tokovima gotovine;
- 10) u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju dodatne informacije u skladu sa zahtjevima MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja i članom 18. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Preporuke vezane za usklađenost

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- 1) zasnivanje radnog odnosa vrši za upražnjena radna mjesta kako je propisano Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta;

- 2) uspostavi sistem internih kontrola u skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola i Uputstvom o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole u smislu da se imenuje odgovorno lice za uspostavu sistema finansijskog upravljanja i kontrole, donosi godišnji plan, sačinjava godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti, izvrši popis poslovnih procesa, identifikuju i procijene rizici i definišu kontrolne aktivnosti;
- 3) putni nalozi za vozila popunjavaju kako je propisano članom 7. Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga;
- 4) vrši formalna, računska i suštinska kontrola knjigovodstvenih isprava, te da se iste ovjeravaju po sistemu dvojnog potpisa kako je propisano članom 9. stav (3) tačka 3. Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i članom 9. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;
- 5) uvećanja plate zaposlenih vrše kako je propisano članom 21. stav (2) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u javnim ustanovama u oblasti zdravstva;
- 6) obračun minulog rada vrši na osnovnu bruto platu bez uvećanja za druga primanja po osnovu rada, a zaposlenima koji po nalogu rukovodioca rade duže od radnog vremena, prekovremeni sati kompenzuju u slobodne sate, kako je propisano članom 6. stav (2 i 3) i članom 32. Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske;
- 7) obračun dnevnica za službeno putovanje u inostranstvo vrši za vrijeme od prelaska granice na polasku do prelaska granice u povratku i sačinjavaju izvještaji sa službenog putovanja, kako je propisano tačkom X podtačkom 2. i 5. i tačkom XVII podtačka 1. Odluke o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj;
- 8) nabavke vrše i ugovori dodjeljuju primjenjujući postupke javnih nabavki, donese pravilnik o javnim nabavkama i donosi i objavljuje plan javnih nabavki, u skladu sa članom 3.,4.,6.,13. stav (3) i članom 17. Zakona o javnim nabavkama;
- 9) donese pravilnik o amortizaciji i interni akti kojima bi se propisali uslovi i način korištenja mobilnih i fiksnih telefona, sredstava reprezentacije i normativ potrošnje goriva za službena vozila;
- 10) pribavi saglasnost gradonačelnika na pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i saglasnost Skupštine grada na rebalans finansijskog plana, u skladu sa članom 19. stav (3) Zakona o sistemu javnih službi i članom 30. tačka 2. i 4. Statuta.

Preporučuje se Upravnom odboru da:

- 11) donosi odluke o otpisu potraživanja, nabavci, otuđenju i izdavanju u zakup stalnih sredstava, u skladu sa članom 11. i 23. tačka 6.,7. i 9. Statuta;
- 12) opštim aktom (Statutom) definiše način formiranja ostalih rezervi, kako je propisano članom 28. stav (6) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o sistemu javnih službi;
- Zakon o privrednim društvima, član 1-40., član 99-178;
- Zakon o apotekarskoj djelatnosti, glava III i IV;
- Zakon o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske;
- Zakon o javnim nabavkama, član 1-76., član 87-90., član 94-108;
- Zakon o porezu na dohodak, glava I-IV, VI, X, XII i XIII;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o porezu na dobit;
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske;
- Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju invalida;
- Zakon o radu, glava II, VIII, XIV i XVI;
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u javnim ustanovama u oblasti zdravstva;
- Odluka o utvrđivanju cijene rada („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 42/22),
- Odluka o visini nakande troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj;
- Uredba o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem;
- Uputstvo o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole;
- Pravilnik o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole;
- Pravilnik o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga;
- Pravilnik sa popisom ugovornih organa po kategorijama koji su obavezni primjenjivati Zakon o javnim nabavkama;
- Pravilnik o transfernim cijenama i metodama za njihovo utvrđivanje;
- Odluka o najnižoj plati u Republici Srpskoj;
- Odluka o utvrđivanju uvećanja plate, visine primanja po osnovu rada i visine pomoći radniku;
- Statut JZU „Apoteka Gradiška“ i
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Javna zdravstvena ustanova „Apoteka Gradiška“ Gradiška osnovana je Odlukom Skupštine opštine Gradiška o organizovanju Javne zdravstvene ustanove „Apoteka Gradiška“ od 01.12.2009. godine, koja je od 1994. godine poslovala kao Apotekarska ustanova Gradiška, a pod sadašnjim nazivom posluje na osnovu Rješenja Osnovnog suda u Banja Luci od 19.03.2010. godine. Učešće Grada Gradiška u osnovnom kapitalu Javne zdravstvene ustanove „Apoteka Gradiška“ Gradiška (u daljem tekstu: Ustanova) je 100%. Ustanova ima deset poslovnih jedinica u svom sastavu (osam apoteka i dvije apotekarske stanice). Osnovna djelatnost Ustanove je apotekarska, promet lijekova na malo, snabdijevanje stanovništva lijekovima, dodacima prehrani, medicinskim sredstvima i sanitetskim materijalom. Na osnovu Odluke o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću „Galenfarm“ Gradiška od 07.06.2010. godine i Odluke o davanju saglasnosti načelnika Opštine Gradiška na navedenu odluku od 24.06.2010. godine, Ustanova je osnovala društvo koje je registrovano za proizvodnju osnovnih farmaceutskih proizvoda, farmaceutskih preparata, parfema i toaletnih preparata, eteričnih ulja i drugo, sa 100%-tnim učešćem u osnivačkom kapitalu.

Konsolidovane finansijske izvještaje Ustanove čine finansijski izvještaji Ustanove i povezanog lica „Galenfarm“ d.o.o. Gradiška. Predmet revizije su pojedinačni finansijski izvještaji Ustanove.

Ustanova se finansira iz vlastitih prihoda i finansijsko poslovanje obavlja preko računa otvorenih kod poslovnih banaka.

Ustanova je u zakonom propisanom roku dostavila primjedbe na Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji. Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske je sa dužnom pažnjom razmotrila iznesene primjedbe i ocijenila da se iste ne mogu prihvatiti.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italic slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske prvi put je angažovana na provođenju finansijske revizije Ustanove.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Statutom Ustanove je utvrđena djelatnost, osnovi unutrašnje organizacije, upravljanje i poslovanje i drugo, a Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, utvrđena je unutrašnja organizacija Ustanove, sistematizacija radnih mjesta, rad sa posebnim ovlašćenjima i odgovornostima i druga pitanja značajna za rad Ustanove.

Pomenutim pravilnikom su sistematizovana 23 radna mjesta sa 57 izvršilaca. Na dan 31.12.2023. godine u Ustanovi je, osim direktora, bilo zaposleno 57 izvršilaca, dva izvršioca na određeno vrijeme i 55 izvršilaca na neodređeno vrijeme (zamjenik direktora, tri rukovodioca sektora, osam rukovodilaca apoteke, rukovodilac Službe knjigovodstva i 42 izvršioca). U 2023. godini radni odnos u Ustanovi je zasnovalo pet izvršilaca (tri izvršioca na neodređeno i dva na određeno vrijeme), a radni odnos je prestao za četiri izvršioca (jedan odlazak u prijevremenu penziju, dva sporazumna raskida ugovora i jedan otkaz od strane zaposlenog).

Na dan 31.12.2023. godine zaposlena su tri izvršioca više nego što je predviđeno Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i to na radnom mjestu magistra farmacije u apoteci bilo je zaposleno 9 izvršilaca na neodređeno vrijeme a Pravilnikom je predviđeno 8 izvršilaca, na radnom mjestu farmaceutski tehničar u apoteci je bilo zaposleno 20 izvršilaca (2 na određeno vrijeme zbog zamjene odsutnih zaposlenih i 18 na neodređeno vrijeme) dok je Pravilnikom predviđeno 17 farmaceutskih tehničara u apoteci i na radnom mjestu spremačica zaposleno je 4, a Pravilnikom je predviđeno 3 izvršioca.

Ustanova nije pribavila saglasnost gradonačelnika Grada Gradiška na Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta iz 2023. godine, što nije u skladu sa članom 19. stav (3) Zakona o sistemu javnih službi („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 68/07, 109/12 i 44/16) i članom 30. tačka 4. Statuta, kojima je propisano da ako je osnivač ili suosnivač ustanove jedinica lokalne samouprave, saglasnost na akt o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta daje načelnik opštine odnosno gradonačelnik.

U skladu sa Odlukom o imenovanju Komisija za godišnji popis imovine i Rješenjima o imenovanju Komisija za popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2023. godine, izvršen je popis i evidentiranje rezultata popisa imovine i obaveza. Revizijom provođenja istog, utvrđene su neusklađenosti sa članom 17. stav (5 i 8) i članom 20. stav (1) tačka 2., 3. i 4. Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 45/16 i 113/21), jer popisne liste nisu sadržavale potpise ovlaštenih lica sa navedenim datumom prijema i ovjere, popisne liste stalnih sredstava ne sadrže podatke o stvarnim vrijednostima, izvještaji Komisija za popis ne sadrže podatke o stručnoj i profesionalnoj kvalifikaciji i radnom angažmanu lica angažovanih na popisu, nije navedeno knjigovodstveno stanje imovine i obaveza, a inventurne razlike nisu iskazane količinski.

Za poslovne promjene koje se odnose na prenos revalorizacionih rezervi ranijeg perioda na neraspoređenu dobit tekućeg perioda, povećanje vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje i evidentiranje obaveze prema Zajednici etažnih vlasnika, ne postoji knjigovodstvena isprava u pisanom obliku koja upućuje na nastanak poslovnog događaja, što nije u skladu sa članom 8. stav (1) i članom 9. stav (1) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 94/15 i 78/20), kojima je propisano da je osnov za knjiženje nastalog poslovnog događaja knjigovodstvena isprava u pisanom obliku kojom su obuhvaćeni svi podaci neophodni za knjiženje u poslovnim knjigama, da je potpisana od lica koja su ovlašćena za sačinjavanje i kontrolu istih, te da mora biti potpuna, istinita, računski tačna, uredna i sačinjena tako da omogućava potpuni uvid u vjerodostojnost dokumenta.

Takođe, potraživanja od državnih organa i organizacija i prihodi iz namjenskih izvora finansiranja iskazani su bez vjerodostojne dokumentacije. Naime, potraživanje od fondova evidentirano je prilikom obračuna plate, prije podnošenja zahtjeva za refundaciju Fondu dječije zaštite i Fondu zdravstvenog osiguranja, te prije dostave rješenja od strane istog, iako je članom 8. stav (1) i članom 9. stav (1) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske propisano da je knjigovodstvena isprava pisani dokument koji mora biti potpun i sačinjen tako da omogućava uvid u vjerodostojnost dokumenta.

U Ustanovi se ne vodi analitička evidencija stalnih sredstava evidentiranih po procijenjenoj vrijednosti, na osnovu kojih su formirane revalorizacione rezerve, u cilju praćenja promjena na datim sredstvima koje su od uticaja na iste, što nije u skladu sa članom 29. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa za privredna društva, druga pravna lica i

preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske „ broj 104/21 i 59/22), kojim je propisano da se pozitivni efekti revalorizacije (revalorizacione rezerve) vode analitički po sredstvima od kojih potiču.

Ustanova nije donijela pravilnik o amortizaciji kojim bi se propisao metod za obračun amortizacije, amortizacione stope po vrstama stalnih sredstava, vijek upotrebe stalnih sredstava i drugo, kao ni interne akte kojima bi se propisali uslovi i način korištenja mobilnih i fiksnih telefona, sredstava reprezentacije i normativ potrošnje goriva za službena vozila.

Na putnim nalogima za vozila nisu popunjavane sve naznačene rubrike, odnosno dužina pređenog puta, broj lica u vozilu, evidencija o utrošku goriva i maziva, a na dijelu naloga nema potpisa lica koje je upravljalo službenim vozilom, što nije u skladu sa članom 7. Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 74/17), kojim je propisana obaveza vozača da uredno i čitko popunjava naznačene rubrike putnog naloga za vozila.

Revizijom je utvrđeno da nije vršena formalna, računska i suštinska kontrola knjigovodstvenih isprava, te da iste nisu ovjerene po sistemu dvojnog potpisa od strane odgovornog lica Ustanove i lica zaduženog za sačinjavanje i kontrolu knjigovodstvenih isprava, što nije u skladu sa članom 9. stav (3) tačka 3. Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 91/16) i članom 9. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, kojima je propisano da nijedna obaveza ne može biti preuzeta ili izvršeno plaćanje bez dvojnog potpisa.

Za četiri zaposlena u periodu od januara do marta 2023. godine, bruto osnovna plata obračunata je po koeficijentima većim u odnosu na propisane koeficijente prve i druge platne grupe, što nije u skladu sa članom 9. tačka 2. podtačka 3. i članom 10. stav (2) tačka 1. i 3. Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 68/22 i 132/22), kojima su propisani platni koeficijenti navedenih platnih grupa. Preporuka nije data jer je od obračuna plate za april 2023. godine izvršeno usaglašavanje platnih koeficijenata sa navedenim odredbama Zakona.

Ustanova je za januar i april 2023. godine svim zaposlenim uvećala plate po osnovu doprinosa ostvarivanju rezultata poslovanja u prethodnoj godini, te povodom vjerskih praznika, što nije u skladu sa članom 21. stav (2) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u javnim ustanovama u oblasti zdravstva („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 2/22), jer uvećanja po navedenom osnovu nisu predviđena naprijed pomenutim kolektivnim ugovorom.

Revizijom je utvrđeno da je obračun minulog rada vršen na bruto platu uvećanu za druga primanja po osnovu rada, tako što je za svaku navršenu godinu staža osiguranja plata uvećana za 0,5%, što nije u skladu sa članom 6. stav (2 i 3) Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske, kojim je propisano da se minuli rad obračunava na osnovnu bruto platu koja je proizvod cijene rada i platnog koeficijenta i da uvećanje osnovne plate po osnovu minulog rada iznosi 0,3% do navršenih 25 godina, a 0,5% za svaku narednu godinu nakon navršenih 25 godina staža osiguranja. Od oktobra 2023. godine, uvećanja plate po osnovu minulog rada su usaglašena sa Zakonom, a shodno tome nije data preporuka.

Ustanova je vršila obračun i isplatu naknade za prekovremeni rad, što nije u skladu sa članom 32. Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva

Republike Srpske, kojim je propisano da zaposleni koji po nalogu rukovodioca rade duže od radnog vremena, za sat prekovremenog rada imaju pravo na jedan sat kompenzujućeg radnog vremena.

Ustanova je obračunala dnevnice za službeno putovanje u inostranstvo za vrijeme provedeno na putu od polaska na službeni put do povratka sa službenog puta ne navodeći vrijeme prelaska granice, a zaposleni nisu sačinjavali izvještaj o službenom putovanju, što nije u skladu sa tačkom X podtačkom 2. i 5. i tačkom XVII podtačka 1. Odluke o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 57/22), kojima je propisan sadržaj izvještaja i način obračuna dnevnice za službeno putovanje u inostranstvo i obaveza zaposlenog da u roku od sedam dana od dana završetka službenog putovanja podnese na obračun troškove službenog puta predajom naloga i izvještaja u pisanoj formi.

Ustanova nije pribavila odluke Upravnog odbora prije zaključenja ugovora o nabavci, otuđenju i izdavanju u zakup stalnih sredstava, a odluku o otpisu nenaplativih potraživanja, donio je direktor kao sastavni dio Odluke o rezultatima popisa, evidentiranju razlika po popisu i otpisa potraživanja, što nije u skladu sa članom 11. i 23. tačka 6., 7. i 9. Statuta, kojima je propisana obaveza obezbjeđenja odluke Upravnog odbora prije zaključenja navedenih ugovora, te da isti odlučuje o otpisu nenaplativih potraživanja.

Ustanova nije uspostavila sistem finansijskog upravljanja i kontrole shodno Zakonu o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i Uputstvu o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 99/17), jer nisu provedene aktivnosti imenovanja odgovornog lica za uspostavu sistema finansijskog upravljanja i kontrole, donošenja godišnjeg plana i izvještaja o sprovođenju planiranih aktivnosti, popis poslovnih procesa, identifikacija i procjena rizika i nisu definisane kontrolne aktivnosti.

Uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da je obezbijedio istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa važećim zakonima i propisima.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **postupci i procedure provođenja popisa imovine i obaveza i izvještavanje vrši kako je propisano članom 17. stav (5 i 8) i članom 20. stav (1) tačka 2., 3. i 4. Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,**
- **zasnivanje radnog odnosa vrši za upražnjena radna mjesta kako je propisano Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta,**
- **knjiženje nastalog poslovnog događaja vrši na osnovu knjigovodstvene isprave u pisanom obliku, kako je propisano članom 8. stav (1) i članom 9. stav (1) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske,**
- **revalorizacije rezerve vode analitički po sredstvima od kojih potiču, kako je propisano članom 29. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike,**
- **uspostavi sistem internih kontrola u skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola i Uputstvom o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole u smislu da se imenuje odgovorno lice za uspostavu sistema finansijskog upravljanja i kontrole, donosi godišnji plan, sačinjava godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti, izvrši popis poslovnih procesa, identifikuju i procijene rizici i definišu kontrolne aktivnosti,**

- **putni nalozi za vozila popunjavaju kako je propisano članom 7. Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga,**
- **vrši formalna, računska i suštinska kontrola knjigovodstvenih isprava, te da se iste ovjeravaju po sistemu dvojnog potpisa kako je propisano članom 9. stav (3) tačka 3. Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i članom 9. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske,**
- **uvećanja plate zaposlenih vrše kako je propisano članom 21. stav (2) Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u javnim ustanovama u oblasti zdravstva,**
- **obračun minulog rada vrši na osnovnu bruto platu bez uvećanja za druga primanja po osnovu rada, a zaposlenima koji po nalogu rukovodioca rade duže od radnog vremena, prekovremeni sati kompenzuju u slobodne sate, kako je propisano članom 6. stav (2 i 3) i članom 32. Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske,**
- **obračun dnevnica za službeno putovanje u inostranstvo vrši za vrijeme od prelaska granice na polasku do prelaska granice u povratku i sačinjavaju izvještaji sa službenog putovanja, kako je propisano tačkom X podtačkom 2. i 5. i tačkom XVII podtačka 1. Odluke o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj,**
- **donese pravilnik o amortizaciji i interni akti kojima bi se propisali uslovi i način korištenja mobilnih i fiksnih telefona, sredstava reprezentacije i normativ potrošnje goriva za službena vozila i**
- **pribavi saglasnost gradonačelnika na pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u skladu sa članom 19. stav (3) Zakona o sistemu javnih službi i članom 30. tačka 4. Statuta.**

Preporučuje se Upravnom odboru da donosi odluke o otpisu potraživanja, nabavci, otuđenju i izdavanju u zakup stalnih sredstava, u skladu sa članom 11. i 23. tačka 6., 7. i 9. Statuta.

4. Nabavke

Ustanova nije donijela pravilnik o javnim nabavkama i plan javnih nabavki za 2023. godinu, što nije u skladu sa članom 13. stav (3) i članom 17. Zakona o javnim nabavkama, kojima je propisana obaveza ugovornog organa da donese pravilnik kojim se propisuje i uređuje organizacija i efikasno vršenje nabavne funkcije i obaveza donošenja i objave plana javnih nabavki.

Ustanova je izvršila nabavke bez provođenja postupaka definisanih Zakonom u najmanjem iznosu od 5.084.244 KM, što nije u skladu sa članom 3., 4. i 6. Zakona o javnim nabavkama i to za nabavku robe za prodaju u apotekama (4.956.601 KM), bankarske usluge (28.397 KM), radove na izgradnji montažnog skladišta za gotove proizvode (19.236 KM), kancelarijski materijal i tonere (13.314 KM), usluge transporta galenskih preparata do apoteka (10.816 KM), nabavku uniformi (9.015 KM), usluge izrade elaborata o transfernim cijenama (9.000 KM), nabavku peleta za grijanje (7.021 KM), postrojenja i opreme (5.477 KM), zdravstvene usluge (4.353 KM), usluge održavanja veb sajta (4.160 KM), nabavku goriva i maziva (3.867 KM), sredstava za održavanje higijene (3.811 KM), usluge reklame i oglašavanja (3.641 KM), osiguranja imovine i zaposlenih (3.478 KM) i ugostiteljske usluge (2.057 KM).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se nabavke vrše i ugovori dodjeljuju primjenjujući postupke javnih nabavki, donese pravilnik o javnim nabavkama i donosi i objavljuje plan javnih nabavki, u skladu sa članom 3.,4.,6.,13. stav (3) i članom 17. Zakona o javnim nabavkama.

5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana

Ustanova je donijela Program rada i finansijski plan za 2023. godinu u decembru 2022. godine, koji je Upravni odbor usvojio, a Skupština grada Gradiška je dala saglasnost na isti. Navedenim dokumentom planirani su ukupni prihodi za 2023. godinu u iznosu od 8.002.000 KM i rashodi u iznosu od 7.983.900 KM.

Rebalans finansijskog plana Ustanova je donijela u februaru 2023. godine, a Upravni odbor je donio Odluku o usvajanju Rebalansa u martu 2023. godine. Rebalansom finansijskog plana za 2023.godinu planirani su ukupni prihodi u iznosu od 8.402.000 KM i to prihodi od prodaje robe (6.740.000 KM), prodaje proizvoda (371.000 KM), usluga (348.000 KM), povećanje vrijednosti zaliha učinaka (60.000 KM), ostali poslovni prihodi (207.000 KM), viškovi (3.000 KM) i ostali prihodi i dobiti (673.000 KM). Rashodi su planirani u iznosu 8.383.900 KM i to nabavna vrijednost prodate robe (5.718.000 KM), troškovi materijala (144.000 KM), goriva i energije (35.000 KM), bruto plata (1.872.000 KM), bruto naknada članovima upravnog odbora (26.000 KM), ostala lična primanja (65.000 KM), proizvodne usluge (346.000 KM), amortizacija (65.000 KM), nematerijalni troškovi (85.000 KM), troškovi poreza i doprinosa (15.500 KM) i ostali troškovi (12.400 KM).

Na Rebalans finansijskog plana za 2023. godinu nije pribavljena saglasnost Skupštine grada Gradiška što nije u skladu sa članom 19. stav (3) Zakona o sistemu javnih službi i članom 30. tačka 2. Statuta, kojim je propisano da ako je osnivač ili suosnivač ustanove jedinica lokalne samouprave, skupština opštine, odnosno grada daje saglasnost na godišnji program rada i finansijski plan ustanove.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi saglasnost Skupštine grada na rebalans finansijskog plana u skladu sa članom 19. stav (3) Zakona o sistemu javnih službi i članom 30. tačka 2. Statuta.

6. Finansijski izvještaji

Ustanova je sačinila obrasce finansijskih izvještaja propisane članom 2. Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 59/22 i 129/22) i to Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bilans tokova gotovine, Napomene uz finansijske izvještaje, kao i Izvještaj o promjenama na kapitalu shodno Pravilniku o sadržini i formi obrazaca izvještaja o promjenama na kapitalu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 59/22). Skupština Grada Gradiška donijela je Odluku o usvajanju Izvještaja o poslovanju i godišnjeg obračuna JZU „Apoteka Gradiška“ Gradiška za 2023. godinu („Službeni glasnik grada Gradiška“ broj 8/24).

6.1. Bilans uspjeha

Ukupni prihodi za 2023. godinu su iskazani u iznosu od 8.699.278 KM, ukupni rashodi u iznosu od 8.719.324 KM i neto gubitak perioda u iznosu od 20.046 KM. Ukupne prihode čine poslovni prihodi, finansijski prihodi, ostali prihodi i dobiti i prihodi po osnovu promjene računovodstvenih politika, a ukupne rashode čine poslovni rashodi, finansijski rashodi i ostali rashodi i gubici. Takođe, u bilansu uspjeha iskazana je i ukupna dobit u iznosu od 10.945 KM i predstavlja razliku neto gubitka perioda (20.046 KM) i ostale dobiti (30.991 KM). Po nalazu revizije finansijski rezultat je precijenjen u iznosu od 37.929 KM (tačka 6.1.3. i 6.2.3.1. ovog izvještaja).

6.1.1. Poslovni prihodi i rashodi

Poslovni prihodi iskazani su u iznosu 7.910.130 KM, a poslovni rashodi u iznosu 8.704.734 KM.

Po nalazu revizije poslovni rashodi su potcijenjeni u iznosu od 6.938 KM (tačka 6.1.3. ovog izvještaja).

6.1.2. Poslovni prihodi

Poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 7.910.130 KM, a odnose se na prihode od prodaje robe, prodaje proizvoda, pruženih usluga, povećanje vrijednosti zaliha učinaka i ostale poslovne prihode.

Prihodi od prodaje robe iskazani su u iznosu 6.787.014 KM, a odnose se na prihode od prodaje robe povezanim pravnim licima (5.071 KM) i prodaje robe na domaćem tržištu ostalim kupcima koji nisu povezana lica (6.781.943 KM).

Prihodi od prodaje proizvoda na domaćem tržištu iskazani su u iznosu 417.064 KM i odnose se na prihode od prodaje proizvoda u apotekama Ustanove (28.198 KM), kupcima iz Republike Srpske (360.872 KM), kupcima iz Federacije (15.783 KM) i kupcima u Brčko Distriktu (12.211 KM).

Prihodi od pruženih usluga iskazani su u iznosu 358.970 KM, a odnose se na prihode od pruženih usluga povezanim licima (211.533 KM) i prihode od pruženih usluga Fondu zdravstvenog osiguranja Republike Srpske (147.437 KM). Prihodi od pruženih usluga „Galenfarmu“ d.o.o. odnose se na usluge zaposlenih u administraciji Ustanove (168.000 KM) i farmaceutske usluge jednog zaposlenog Ustanove u iznosu bruto plate (43.533 KM). Prihodi od pruženih usluga Fondu zdravstvenog osiguranja Republike Srpske ostvareni su na osnovu zaključenog Ugovora o izdavanju lijekova na recept i medicinskih sredstava na nalog osiguranim licima Fonda u 2023. godini, kojim je propisano da Ustanovi pripada naknada za pružene farmaceutske usluge izdavanja lijeka na recept i rastvaranja praška za oralnu suspenziju.

Povećanje vrijednosti zaliha učinaka iskazano je u iznosu 55.383 KM i predstavlja razliku povećanja vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje (72.091 KM) i smanjenja vrijednosti zaliha gotovih proizvoda (16.708 KM).

Ostali poslovni prihodi iskazani su u iznosu 291.699 KM, a odnose se na prihode od zakupa (136.310 KM), prihode iz namjenskih izvora finansiranja (135.196 KM), prihode od aktiviranja ili potrošnje robe, gotovih proizvoda ili usluga (193 KM) i ostale prihode po drugim osnovama (20.000 KM). Prihodi od zakupa odnose se na prihod ostvaren po Ugovoru o zakupu poslovnog prostora i opreme zaključenim sa „Galenfarmom“ d.o.o. (136.000 KM) i Ugovora o zakupu zemljišta (310 KM). Ostali prihodi po drugim osnovama iskazani su u iznosu 20.000 KM, a odnose se na usluge reklamiranja, pozicioniranja i izvještavanja o prometu proizvoda.

6.1.3. Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u iznosu 8.704.734 KM, a odnose se na nabavnu vrijednost prodane robe, troškove materijala, goriva i energije, troškove plata, naknada plata i ostalih ličnih primanja, troškove proizvodnih usluga, amortizacije i rezervisanja, nematerijalne troškove, troškove poreza i doprinosa.

Nabavna vrijednost prodane robe na malo iskazana je u iznosu 5.900.802 KM i predstavlja najznačajniji dio ukupnih rashoda.

Troškovi materijala iskazani su u iznosu od 191.450 KM, a odnose se na troškove materijala za izradu učinaka (158.072 KM) i troškove ostalog materijala (33.378 KM).

Troškovi materijala za izradu učinaka odnose se na troškove osnovnog materijala i sirovina utrošenih u proizvodnji u okviru Proizvodno-galenske laboratorije Ustanove. Ustanova se snabdijeva sirovinama, materijalom i ambalažom od „Galenfarma“ d.o.o., na osnovu Ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji iz 2017. godine.

Troškovi ostalog materijala iskazani su u iznosu od 33.378 KM, a odnose se na otpis auto guma i HTZ opreme (9.377 KM), materijal i dijelove utrošene za tekuće održavanje osnovnih sredstava (7.363 KM), utrošeni materijal u prometu proizvodima i uslugama (3.759 KM), utrošeni sitni alat i inventar (1.570 KM) i utrošeni ostali režijski materijal koji se najvećim dijelom odnosi na kancelarijski materijal i tonere (11.309 KM).

Troškovi goriva i energije iskazani su u iznosu od 37.214 KM, a odnose se na troškove električne energije (17.741 KM), troškove goriva i maziva (4.681 KM), ostalog goriva (7.557 KM), toplotne energije (3.246 KM) i ostale energije (3.989 KM).

Troškovi goriva i energije i neraspoređena dobit ranijih godina iskazani su u većem iznosu za 3.270 KM, jer su troškovi goriva i energije iz 2022. godine evidentirani kao rashod tekućeg perioda, a prema zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 27 i 28), isti se evidentiraju na obračunskoj osnovi odnosno u periodu nastanka.

Troškovi plata, naknada plata i ostalih ličnih primanja iskazani su u iznosu od 1.965.291 KM, a odnose se na troškove bruto plata i bruto naknada plata (1.883.268 KM) i troškove ostalih ličnih primanja (82.023 KM).

Troškovi bruto plata i bruto naknada plata iskazani su u iznosu od 1.883.268 KM, a odnose se na troškove bruto plata (1.859.280 KM) i troškove bruto naknada članovima Upravnog odbora (23.988 KM).

Obračun bruto plata i bruto naknada plata je vršen na osnovu Zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva Republike Srpske, Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u javnim ustanovama u oblasti zdravstva, Odluke o utvrđivanju cijene rada („Službeni glasnik Republike Srpske” broj 42/22) i Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Ustanovi.

Naknade članovima Upravnog odbora obračunate su u visini od 400 KM mjesečno na osnovu Odluke Upravnog odbora.

Troškovi ostalih ličnih primanja iskazani su u iznosu od 82.023 KM, a odnose se na troškove otpremnina, nagrada i pomoći u skladu sa propisima o radu (14.426 KM), troškove zaposlenih na službenom putu (9.747 KM) i troškove naknade za prevoz na posao i sa posla (57.850 KM).

Troškovi otpremnina, nagrada i pomoći u skladu sa propisima o radu su iskazani u iznosu od 14.426 KM, a odnose se na otpremnine za odlazak u penziju (4.644 KM), nagrade zaposlenima (3.132 KM) i pomoć zaposlenima u skladu sa propisima o radu (6.650 KM).

Troškovi zaposlenih na službenom putu su iskazani u iznosu od 9.747 KM, a odnose se na troškove dnevnica na službenom putovanju (1.114 KM), troškove smještaja i hrane na službenom putovanju (1.569 KM) i naknadu za korišćenje sopstvenog vozila u službene svrhe (7.064 KM).

Troškovi naknade za prevoz na posao i sa posla iskazani su u iznosu 57.850 KM.

Troškovi naknade za prevoz na posao i sa posla su potcijenjeni u iznosu od 2.425 KM, ostale obaveze prema zaposlenima u iznosu od 8.751 KM, a neraspoređena dobit ranijih godina precijenjena je u iznosu od 6.326 KM, jer su troškovi naknade za prevoz na posao i sa posla evidentirani na gotovinskoj osnovi (na dan isplate), što nije u skladu sa MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 27 i 28), kojim je propisano da se finansijski izvještaji pripremaju na obračunskoj osnovi računovodstva.

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 430.462 KM, a odnose se na troškove usluga za izradu učinaka (289.199 KM), troškove transportnih usluga (25.076 KM), troškove usluga održavanja (9.427 KM), zakupa (84.273 KM), troškove sajmovia (585 KM), reklame i propagande (3.809 KM) i troškove ostalih usluga (18.093 KM).

Troškovi usluga za izradu učinaka iskazani su u iznosu od 289.199 KM i odnose se na uslugu rada zaposlenih „Galenfarma“ d.o.o. na izradi galenskih preparata Ustanove. „Galenfarm“ d.o.o. je ispostavljalo mjesečne fakture za uslugu rada zaposlenih na izradi galenskih preparata bez iskazane količine i cijene usluge i bez prethodno zaključenog ugovora za isto. Od decembra 2023. godine Ustanova i „Galenfarm“ d.o.o. međusobno ne ispostavljaju fakture za uslugu rada zaposlenih.

Troškovi transportnih usluga iskazani su u iznosu od 25.076 KM, a odnose se na transportne troškove otpreme gotovih proizvoda do kupca (10.280 KM), troškove PTT usluga (8.934 KM), interneta i bežičnog prenosa podataka (3.736 KM) i ostale transportne troškove (2.126 KM).

Troškovi zakupa su iskazani u iznosu od 84.273 KM, a odnose se na zakup objekata ili dijelova objekata u kojima su smještene četiri apoteke Ustanove, a po ugovorima o zakupu sa dva pravna i dva fizička lica.

Troškovi ostalih usluga iskazani su u iznosu od 18.093 KM i uglavnom se odnose na troškove komunalnih usluga (11.148 KM), troškove naknada po osnovu ugovora o privremenim i povremenim poslovima (3.869 KM), troškove za usluge zaštite na radu (1.950 KM) i troškove naknada po osnovu ugovora o djelu (508 KM).

Troškovi ostalih usluga i obaveze prema fizičkim licima su potcijenjene u iznosu od 4.513 KM, jer Ustanova nije evidentirala obavezu po osnovu ugovora o djelu u periodu nastanka iste, što nije u skladu sa MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 27 i 28).

Troškovi amortizacije i rezervisanja iskazani su u iznosu 66.338 KM, odnose se na troškove amortizacije, a obračun amortizacije je vršen primjenom linearne metode.

Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa) iskazani su u iznosu od 95.420 KM i odnose se na troškove ostalih usluga (30.417 KM), platnog prometa (28.398 KM), reprezentacije (5.415 KM), premija osiguranja (4.286 KM), članarina (1.100 KM) i ostale nematerijalne troškove (25.804 KM).

Troškovi ostalih usluga iskazani su u iznosu od 30.417 KM, a odnose se na zdravstvene usluge (4.353 KM), usluge stručnog usavršavanja zaposlenih (2.579 KM), troškove revizije finansijskih izvještaja (2.400 KM), troškove izmjena na postojećim programima za računare (1.600 KM), advokatskih usluga (1.159 KM) i ostale neproizvodne usluge (18.326 KM).

Ostale neproizvodne usluge odnose se na troškove izrade elaborata o transfernim cijenama za 2020., 2021. i 2022. godinu, troškove sertifikacije i akreditacije apoteka, tehničke podrške za održavanje, izmjene i dopune Web shopa i troškove obezbjeđenja objekta.

Troškovi reprezentacije iskazani su u iznosu od 5.415 KM i uglavnom se odnose na troškove ugostiteljskih usluga (2.406 KM), troškove reprezentacije u sopstvenim prostorijama (1.697 KM) i troškove za poklone (1.119 KM).

Troškovi platnog prometa iskazani su u iznosu od 28.397 KM, a odnose se na troškove platnog prometa u zemlji za usluge uplata i isplata sa poslovnog računa.

Ostali nematerijalni troškovi iskazani su u iznosu od 25.804 KM, a odnose se na takse (2.767 KM), pretplate na časopis i stručnu literaturu (740 KM) i ostale nematerijalne troškove (22.297 KM).

Ostali nematerijalni troškovi najvećim dijelom se odnose na troškove održavanja softverskog sistema, troškove izrade polugodišnjih finansijskih izvještaja Ustanove, donacije i finansijske pomoći.

Za troškove premije osiguranja u iznosu 1.315 KM, koji se odnose na 2024. godinu, nije izvršeno razgraničenje troškova, a članom 24. stav (2) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike propisano je da se u okviru unaprijed plaćenih rashoda evidentiraju rashodi plaćeni unaprijed za period do 12 mjeseci. Isto tako, u okviru ostalih nematerijalnih troškova evidentirani su troškovi održavanja softverskog sistema u iznosu 13.000 KM, a isti se odnose na troškove usluga održavanja, shodno članu 45. stav (4) navedenog pravilnika.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **rashodi i obaveze priznaju na obračunskoj osnovi prema vremenu nastanka poslovnog događaja kako je propisano MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 27 i 28) i**
- **unaprijed plaćeni rashodi i troškovi održavanja evidentiraju kako je propisano članom 24. stav (2) i članom 45. stav (4) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.**

6.1.4. Poslovni dobitak i gubitak perioda

Poslovni gubitak iskazan je u iznosu od 794.604 KM, a predstavlja razliku između poslovnih prihoda (7.910.130 KM) i poslovnih rashoda (8.704.734 KM).

Po nalazu revizije poslovni gubitak je potcijenjen u iznosu od 6.938 KM (tačka 6.1.3. ovog izvještaja).

6.1.5. Finansijski prihodi i rashodi

Finansijski prihodi su iskazani u iznosu od 787.745 KM, a finansijski rashodi u iznosu od 57 KM i odnose se na rashode kamata.

Finansijski prihodi u cijelosti se odnose na ostale finansijske prihode i to na prihod od naknadno odobrenog finansijskog rabata od strane dobavljača za isporučenu robu apotekama Ustanove (532.944 KM) i odobrenog finansijskog rabata od strane „Galenfarma“ d.o.o. (254.801 KM).

6.1.6. Gubitak redovne aktivnosti

Gubitak redovne aktivnosti je iskazan u iznosu od 6.916 KM i predstavlja razliku poslovnog gubitka (794.604 KM) i pozitivne razlike finansijskih prihoda (787.745 KM) i finansijskih rashoda (57 KM).

Po nalazu revizije gubitak redovne aktivnosti je potcijenjen u iznosu od 6.938 KM (tačka 6.1.3. ovog izvještaja).

6.1.7. Ostali dobici i gubici

Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda je iskazan u iznosu 13.153 KM i predstavlja razliku ostalih prihoda i dobitaka (1.380 KM) i ostalih rashoda i gubitaka (14.533 KM).

Ostali rashodi i gubici iskazani su u iznosu 14.533 i odnose se na manjkove (473 KM) i ostale rashode i gubitke (14.060 KM), koji se uglavnom odnose na rashode po osnovu otpisa potraživanja od kupaca.

6.1.8. Neto dobit i gubitak perioda

Neto gubitak perioda iskazan je u iznosu od 20.046 KM, a predstavlja razliku između ukupnih prihoda (8.699.278 KM) i ukupnih rashoda (8.719.324 KM).

Ukupna dobit iskazana je iznosu od 10.945 KM i predstavlja razliku neto gubitka perioda (20.046 KM) i ostale dobiti (30.991 KM).

Po nalazu revizije finansijski rezultat je precijenjen u iznosu od 37.929 KM (tačka 6.1.3. i 6.2.2.1. ovog izvještaja).

6.2. Bilans stanja

U Bilansu stanja na dan 31.12.2023. godine iskazane su bilansna aktiva i bilansna pasiva.

Vanbilansna aktiva i pasiva nisu iskazane (tačka 6.2.4. ovog izvještaja).

6.2.1. Bilansna aktiva

Bilansna aktiva na dan 31.12.2023. godine je iskazana u iznosu od 6.461.693 KM bruto vrijednosti, 1.203.094 KM ispravke vrijednosti i 5.258.599 KM neto vrijednosti, a odnosi se na stalna sredstva i tekuća sredstva.

6.2.2. Stalna sredstva

Stalna sredstva su iskazana u iznosu od 3.939.833 KM bruto vrijednosti, 1.195.564 KM ispravke vrijednosti i 2.744.269 KM neto vrijednosti, a čine ih nekretnine, postrojenja i oprema, investicione nekretnine, dugoročni finansijski plasmani i ostala dugoročna sredstva i razgraničenja.

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 2.872.531 KM bruto vrijednosti, 946.257 KM ispravke vrijednosti i 1.926.274 KM neto vrijednosti, a čine ih zemljište, građevinski objekti, postrojenja i oprema i ulaganje na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi.

Zemljište je iskazano u iznosu od 675.785 KM, a u toku 2023. godine vrijednost zemljišta je povećana u ukupnom iznosu od 62.686 KM na osnovu procjene fer vrijednosti zemljišta i objekata Ustanove od strane vještaka građevinsko-arhitektonske struke.

Građevinski objekti su iskazani u iznosu od 1.615.701 KM bruto vrijednosti, 436.590 KM ispravke vrijednosti i 1.179.111 KM neto vrijednosti, a u toku 2023. godine vrijednost istih je povećana za 295.459 KM i to na osnovu procjene fer vrijednosti građevinskih objekata (276.223 KM) i izgradnje montažnog skladišta gotovih proizvoda (19.236 KM), a vrijednost građevinskih objekata je smanjena na osnovu amortizacije u 2023. godini u iznosu od 22.561 KM.

Postrojenja i oprema su iskazani u iznosu od 578.695 KM bruto vrijednosti, 509.236 KM ispravke vrijednosti i 69.459 KM neto vrijednosti i najvećim dijelom se odnose na računarsku opremu, namještaj, uređaje za grijanje i hlađenje i laboratorijsku opremu. U toku 2023. godine navedena pozicija je povećana na osnovu nabavke opreme u iznosu od 5.477 KM, a smanjena na osnovu amortizacije za 27.972 KM.

Ulaganje na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi je iskazano u iznosu od 2.350 KM bruto vrijednosti, 431 KM ispravke vrijednosti i 1.919 KM neto vrijednosti, a odnosi se na ulaganje u adaptaciju tuđih građevinskih objekata u poslovnom prostoru pod zakupom.

Investicione nekretnine iskazane su u iznosu od 1.061.902 KM bruto vrijednosti, 249.307 KM ispravke vrijednosti i 812.595 KM neto vrijednosti, a odnose se na vlastite građevinske objekte date u zakup „Galenfarmu“ d.o.o.. U toku 2023. godine vrijednost istih je povećana na osnovu procjene fer vrijednosti investicionih nekretnina u iznosu od 479.477 KM, a smanjena na osnovu amortizacije u iznosu od 15.372 KM.

Dugoročni finansijski plasmani iskazani su iznosu od 2.000 KM i odnose se na učešće u kapitalu „Galenfarma“ d.o.o..

Ostala dugoročna sredstva i razgraničenja iskazana su u iznosu od 3.400 KM, a odnose se na depozit u visini dvije mjesečne zakupnine za Apoteku „Vrbas“ Banja Luka, koja je smještena u zakupljenom poslovnom prostoru na osnovu Ugovora o zakupu.

6.2.2.1. Tekuća sredstva

Tekuća sredstva su iskazana u iznosu od 2.521.860 KM bruto vrijednosti, 7.530 KM ispravke vrijednosti i 2.514.330 KM neto vrijednosti, a čine ih zalihe, kratkoročna potraživanja, gotovinski ekvivalenti i gotovina i kratkoročna razgraničenja.

Zalihe su iskazane u iznosu od 1.500.887 KM, a čine ih zalihe gotovih proizvoda i zalihe robe u maloprodaji.

Zalihe gotovih proizvoda su iskazane u iznosu od 154.952 KM, a odnose se na gotove proizvode proizvedene u Proizvodno-galenskoj laboratoriji Ustanove. Zalihe gotovih proizvoda Ustanova vodi po planskoj cijeni utvrđenoj na početku godine. Iskazane zalihe gotovih proizvoda predstavljaju razliku zaliha iskazanih po planskim cijenama (171.660 KM) i obračunatog odstupanja planskih cijena od stvarnih troškova (16.708 KM).

Ustanova ne vodi obračun troškova i učinaka (klasa 9), što nije u skladu sa članom 69. stav (1) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, kojim je propisano da su proizvodna pravna lica i preduzetnici obavezni da vode klasu 9 - Obračun troškova i učinaka, te propisuje osnovne račune za evidentiranje u okviru navedene klase.

U Ustanovi nisu sačinjene kalkulacije planskih cijena i cijene koštanja galenskih preparata koji se proizvode u Proizvodno-galenskoj laboratoriji. Vođenje ulaza i izlaza sa zaliha gotovih proizvoda po planskim cijenama nije u skladu sa MRS 2- Zalihe (paragraf 9 i 25), kojim je propisano da se zalihe odmeravaju po nižoj vrijednosti od sljedeće dvije vrijednosti, cijeni koštanja ili neto ostvarivoj vrijednosti, a obračun izlazne vrijednosti zaliha vrši se primjenom FIFO metoda („prvi ulaz-prvi izlaz“) ili metodom ponderisanog prosječnog troška.

Roba u maloprodajnim objektima iskazana je u iznosu od 1.345.935 KM i predstavlja razliku vrijednosti robe u maloprodaji (1.738.840 KM) i ukalkulisanog PDV-a (252.487 KM), te ukalkulisane razlike u cijeni u prometu na malo (140.418 KM).

Kratkoročna potraživanja su iskazana u iznosu od 870.734 KM bruto vrijednosti, 7.530 KM ispravke vrijednosti i 863.204 KM neto vrijednosti, a odnose se na potraživanja od kupaca – povezanih pravnih lica, kupaca u zemlji, potraživanja iz specifičnih poslova i ostala kratkoročna potraživanja.

Potraživanja od kupaca – povezanih pravnih lica iskazana su u iznosu od 275.751 KM i to na osnovu prodaje robe, pruženih usluga i zakupa.

Potraživanja po osnovu pruženih usluga povezanom licu nastala su na osnovu Ugovora o fakturisanju dijela troškova bruto plata zaposlenih u administraciji Ustanove i iskazana su u iznosu od 196.560 KM i po osnovu Ugovora o fakturisanju farmaceutskih usluga (troškovi bruto plate zaposlenog Ustanove) i iskazana su u iznosu od 50.934 KM.

Potraživanja od kupaca u zemlji iskazana su u iznosu 468.395 KM bruto vrijednosti, 7.530 KM ispravke vrijednosti i 460.865 KM neto vrijednosti, a odnose se na kupce iz Republike Srpske (455.857 KM), Federacije (3.472 KM) i Brčko Distrikta (1.536 KM). Prema prijedlogu komisije izvršen je otpis potraživanja od kupaca u zemlji i to direktni otpis (1.218 KM) i

indirektni otpis (7.530 KM). Potraživanja od kupaca u zemlji najvećim dijelom se odnose na potraživanja po osnovu isporuke galenskih preparata iz proizvodnog asortimana Ustanove na osnovu ugovora o poslovno-tehničkoj saradnji zaključenih sa zdravstvenim ustanovama.

Potraživanja iz specifičnih poslova iskazana su u iznosu od 66.521 KM, a odnose se na Protokol u vezi izmirivanja finansijske obaveze po osnovu preuzetih zaliha sirovina i ambalaže i zaliha gotovih proizvoda zaključen između Ustanove i „Galenfarma“ d.o.o.

Ostala kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu od 60.067 KM i uglavnom se odnose se na potraživanja od zaposlenih (9.137 KM), potraživanja od državnih organa i organizacija (46.480 KM), za više plaćen porez na dobit (1.920 KM) i za preplaćene ostale poreze i doprinose (2.380 KM).

Potraživanja od zaposlenih iskazana su u iznosu 9.137 KM i odnose se na potraživanja od pet zaposlenih po osnovu manjka (5.036 KM) i potraživanja od zaposlenih za depozite u kasama apoteka na osnovu Odluke direktora iz 2022. godine (4.100 KM).

Ustanova nije izvršila procjenu naplativosti potraživanja od zaposlenih iz ranijeg perioda (5.036 KM) i korigovala zastarjela potraživanja (koja nisu naplaćena u periodu od 12 mjeseci), što nije u skladu sa MSFI 9 - Finansijski instrumenti (paragraf 5.4.4), kojim je propisan prestanak priznavanja finansijskog sredstva (otpis).

Potraživanja od državnih organa i organizacija iskazana su u iznosu 46.480 KM i odnose se na potraživanje od Fonda dječije zaštite po osnovu naknade za porodijsko odsustvo (28.404 KM) i potraživanja od Fonda zdravstvenog osiguranja po osnovu naknade za bolovanje (18.076 KM).

Gotovinski ekvivalenti i gotovina iskazani su u bilansu stanja u iznosu od 99.884 KM, a odnose se na novčana sredstva na poslovnim računima u domaćoj valuti (28.875 KM) i gotov novac ostvaren obavljanjem registrovane djelatnosti koji je u 2024. godini uplaćen na račun otvoren kod ovlaštene organizacije (71.009 KM). Ustanova je u bruto bilansu neuplaćeni gotov novac ostvaren obavljanjem registrovane djelatnosti, iskazala u okviru ostalih kratkoročnih razgraničenja umjesto u okviru grupe Gotovinski ekvivalenti i gotovina, što nije u skladu sa članom 22. stav (1) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, kojim je propisano da se u okviru grupe računa Gotovinski ekvivalenti i gotovina, iskazuju neposredno unovčive hartije od vrijednosti, depoziti po viđenju, gotovina, plemeniti metali i predmeti od plemenitih metala.

Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost iskazana su u iznosu od 27.363 KM.

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u bilansu stanja u iznosu od 22.992 KM i najvećim dijelom se odnose na razgraničene kamate ranijih godina obračunate „Galenfarmu“ d.o.o. 2020. godine na osnovu Odluke direktora Ustanove o zaduženju istog sa kamatom u iznosu od 22.032 KM. Zbog navedenoga u okviru gotovinskih ekvivalenata i gotovine, iskazana pozicija kratkoročnih razgraničenja u bilansu stanja nije preuzeta na osnovu iskazanog stanja u bruto bilansu.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- ***za proizvodnju galenskih preparata vodi obračun troškova i učinaka (klasa 9), u skladu sa članom 69. stav (1) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike,***
- ***zalihe gotovih proizvoda odmjeravaju po cijeni koštanja ili neto ostvarivoj vrijednosti, a obračun izlazne vrijednosti zaliha primjenom FIFO metoda ili metodom ponderisanog prosječnog troška, kako je propisano MRS 2 – Zalihe (paragraf 9 i 25),***

- **procjena naplativosti i ispravka vrijednosti potraživanja vrši kako je propisano MSFI 9 - Finansijski instrumenti (paragraf 5.4.4) i**
- **gotov novac iskazuje u okviru gotovinskih ekvivalenata i gotovine kako je propisano članom 22. stav (1) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.**

6.2.3. Bilansna pasiva

Bilansna pasiva je iskazana u iznosu od 5.258.599 KM, a čine je kapital i kratkoročne obaveze i kratkoročna rezervisanja.

6.2.3.1. Kapital

Kapital je iskazan u iznosu 3.496.205 KM, a čini ga osnovni kapital (756.167 KM), rezerve (1.597.040 KM), revalorizacione rezerve (950.556 KM), neraspoređena dobit ranijih godina (181.497 KM) i neraspoređena dobit tekuće godine (10.945 KM).

Po nalazu revizije kapital je precijenjen u iznosu 13.264 KM, po osnovu manje iskazanih revalorizacionih rezervi (30.991 KM), revizijom utvrđenog gubitka tekuće godine (26.984 KM) i više iskazane neraspoređene dobiti (17.271 KM).

Osnovni kapital se odnosi na osnivački kapital koji je upisan u sudski registar prilikom osnivanja Ustanove.

Rezerve su iskazane u iznosu 1.597.040 KM, a odnose se na zakonske rezerve (8.864 KM) i ostale rezerve (1.588.176 KM). Ostale rezerve su nastale kao rezultat usklađivanja vrijednosti osnovnog kapitala iskazanog u bilansu stanja sa vrijednošću predloženoj za upis u sudski registar po Izvještaju o izvršenom sudskom vještačenju iz 2009. godine, kada je izvršeno smanjenje bilansne vrijednosti osnovnog kapitala u korist pozicije ostalih rezervi. Način formiranja ostalih rezervi nije propisan zakonom, a Ustanova svojim opštim aktom takođe nije propisala način formiranja istih, što nije u skladu sa članom 28. stav (6) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, kojim je propisano da se ostale rezerve formiraju u skladu sa osnivačkim aktom društva.

Preporučuje se Upravnom odboru da obezbijedi da se opštim aktom (Statutom) definiše način formiranja ostalih rezervi, kako je propisano članom 28. stav (6) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Revalorizacione rezerve iskazane su u iznosu od 950.556 KM.

Neraspoređena dobit tekuće godine iskazana je u iznosu 10.945 KM, a predstavlja razliku iskazane neraspoređene dobiti tekuće godine nastale prenosom ranije ostvarenih revalorizacionih rezervi (30.991 KM) i neto gubitka tekuće godine iskazanog u bilansu uspjeha (20.046 KM).

Revalorizacione rezerve su potcijenjene u iznosu 30.991 KM, a neraspoređena dobit tekuće godine je precijenjena u istom iznosu, jer je Ustanova izvršila pokriće gubitka tekuće godine prenosom revalorizacionih rezervi, što nije u skladu sa članom 31. stav (5) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, kojim je propisano da se pokriće gubitka vrši na teret neraspoređene dobiti ranijih godina, osnovnog kapitala i rezervi u koje nisu uključene revalorizacione rezerve, u skladu sa zakonom i opštim aktom ili drugim aktom pravnog lica.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se pokriće gubitka vrši kako je propisano članom 31. stav (5) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

6.2.3.2. Dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze

Dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze nisu iskazane, a revizija nije utvrdila transakcije koje bi zahtijevale evidentiranje u okviru istih.

6.2.3.3. Kratkoročne obaveze i kratkoročna rezervisanja

Kratkoročne obaveze i kratkoročna rezervisanja iskazana su u iznosu od 1.762.394 KM, a najvećim dijelom se odnose na obaveze iz poslovanja (1.522.608 KM), obaveze za plate i naknade plata (157.998 KM), ostale obaveze (1.400 KM), porez na dodatu vrijednost (74.277 KM) i obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dadžbine (6.076 KM).

Obaveze iz poslovanja se odnose na avanse od kupaca galenskih proizvoda (4.119 KM) i obaveze prema dobavljačima u zemlji (1.518.489 KM).

Primljeni avansi od drugih pravnih i fizičkih lica u zemlji iskazani su u iznosu 4.119 KM i odnose se na prenesene preplate kupaca u korist primljenih avansa.

Obaveze prema dobavljačima u zemlji najvećim dijelom se odnose na obaveze za nabavku robe koja se prodaje u apotekama.

Obaveze za plate i naknade plata i ostala primanja zaposlenih po osnovu rada iskazane su u iznosu od 157.998 KM, a odnose se na obaveze iz decembra 2023. godine za plate i naknade plata (100.915 KM), pripadajući porez (9.249 KM) i doprinose (47.834 KM).

Ostale kratkoročne obaveze iskazane su u iznosu 1.400 KM, a odnose se na obaveze iz decembra 2023. godine prema članovima Upravnog odbora (1.200 KM) i obaveze po osnovu ugovora o privremenim i povremenim poslovima (200 KM).

Ostale kratkoročne obaveze manje su iskazane za iznos od 13.264 KM i to obaveze prema zaposlenima za troškove prevoza na posao i sa posla u iznosu od 8.751 KM i obaveze za naknade po ugovoru o djelu u iznosu od 4.513 KM (tačka 6.1.3. ovog izvještaja).

Obaveze za porez na dodatu vrijednost iskazane su u iznosu 74.277 KM, a odnose se na obračunati PDV za decembar 2023. godine.

Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dadžbine iskazane su u iznosu 6.076 KM, a odnose se na obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova (4.851 KM), doprinos za zapošljavanje invalida (253 KM), doprinose na naknade Upravnom odboru (620 KM) i obaveze za poreze i doprinose obračunate na isplate fizičkim licima (352 KM).

Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova iskazane su u iznosu od 4.851 KM, a odnose se na obaveze za naknade za šume (3.142 KM) i naknade za protivpožarnu zaštitu (1.709 KM).

6.2.4. Vanbilansna evidencija

Vanbilansna aktiva i pasiva nisu iskazane, iako se u apotekama Ustanove nalazi tuđa roba (lijekovi koje finansira Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske) koja se vodi samo količininski.

6.3. Bilans tokova gotovine

U Bilansu tokova gotovine iskazani su prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (8.627.406 KM) i odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (8.590.885 KM) i prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (25.000 KM).

Neto priliv gotovine iskazan je u iznosu od 61.521 KM, gotovina na početku obračunskog perioda u iznosu od 38.363 KM, a gotovina na kraju obračunskog perioda u iznosu od 99.884 KM.

Bilans tokova gotovine nije sačinjen u skladu sa odredbama člana 11. stav (7) i člana 14. stav (3) Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike i zahtjevima MRS 7 - Izvještaj o tokovima gotovine, jer plaćeni PDV i direktna plaćanja rashoda bez prethodno evidentirane obaveze nisu iskazani u okviru ostalih odliva iz poslovnih aktivnosti, a nabavka stalnih sredstava u okviru odliva gotovine iz aktivnosti investiranja. Zbog navedenog, odlivi gotovine po osnovu isplate dobavljačima i dati avansi u zemlji precijenjeni su u najmanjem iznosu od 324.239 KM, a ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti su potcijenjeni u najmanjem iznosu od 305.003 KM i odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja nisu iskazani u najmanjem iznosu od 19.236 KM.

Preporučuje se direktoru da obezbjedi da se bilans novčanih tokova sačinjava kako je propisano članom 11. stav (7) i članom 14. stav (3) Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike i zahtjevima MRS 7 - Izvještaj o tokovima gotovine.

6.4. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjene su informacije u vezi stalnosti poslovanja u skladu sa zahtjevima MRS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja (paragraf 25 i 26). U Napomenama je navedeno da se Ustanova pri sačinjavanju finansijskih izvještaja pridržavala načela stalnosti poslovanja, te da je iz imovinskog, finansijskog i prinospnog položaja Ustanove, ekonomske politike zemlje i ekonomskih prilika u okruženju, omogućeno poslovanje u neograničenom roku.

6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Prema pisanoj informaciji za potrebe revizije, u toku 2023. godine Ustanova nije vodila sudske sporove niti su vođeni sudski sporovi protiv iste, koji bi mogli uticati na potencijalnu imovinu i potencijalne obaveze.

6.6. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz finansijske izvještaje za 2023. godinu sačinjene su Napomene, koje pružaju neophodne informacije o Ustanovi i primijenjenim propisima za izradu godišnjeg obračuna ali iste dijelom ne zadovoljavaju zahtjeve MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda, Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja i Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, jer Ustanova nije u potpunosti objelodanila sljedeće informacije:

- nisu analitički prezentovana neusaglašena stanja imovine i obaveza niti su navedeni razlozi zbog kojih usaglašavanje nije izvršeno, što nije u skladu sa članom 18. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i članom 17. stav (7) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza, kojima je propisano da je pravno lice dužno da u Napomenama uz finansijske izvještaje prezentuje neusaglašena salda potraživanja i obaveza, kao i razloge zašto usaglašavanje nije izvršeno,
- nisu detaljno objelodanjene informacije o strukturi troškova, što nije u skladu sa MRS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja (paragraf 112 tačka c) kojim je propisano da Napomene treba da pruže dodatne informacije koje nisu prikazane u finansijskim izvještajima, ali su relevantne za njihovo razumijevanje,
- nisu objelodanjene informacije o usaglašenosti finansijskih izvještaja sa zahtjevima Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, što nije u skladu sa MRS 1 – Presentacija finansijskih izvještaja (paragraf 16), kojim je propisana obaveza objelodanjivanja činjenice o usaglašenosti finansijskih izvještaja sa zahtjevima istih,

- Napomene uz finansijske izvještaje ne sadrže objelodanjivanja o tokovima gotovine, što nije u skladu sa MRS 7 – Izvještaj o tokovima gotovine (paragraf 45), kojim je propisano da entitet treba da objelodani komponente gotovine i ekvivalenta gotovine, te da prezentuje usaglašavanje iznosa iz izvještaja o tokovima gotovine sa ekvivalentnim stavkama prezentovanim u izvještaju o finansijskoj poziciji i
- iznos nabavke nekretnina i opreme nije objelodanjen, što nije u skladu sa MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 74 tačka c), kojim je propisano da se objelodanjuje iznos ugovornih obaveza za nabavku nekretnina, postrojenja i opreme.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju dodatne informacije u skladu sa zahtjevima MRS 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja i članom 18. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Revizijski tim

Mira Matijašević, s.r.

Suzana Miškić, s.r.